

Hvilke hovedutfordringer har vi?

Det er viktig med et felles grep for å videreføre arbeidet med å bedre tilstanden i våre vassdrag og fjorder, og for å unngå at nye miljøproblemer oppstår. Utgangspunktet for dette arbeidet er en oversikt over hvilke utfordringer vi må fokusere på for å unngå forringelse av vannmiljøet og hvilke utfordringer vi skal prioritere for nå målet om godt vannmiljø. Dokumentet "Vesentlige vannforvaltningsspørsmål" er en viktig milepæl på veien fra utarbeidelsen av fremdriftsplan og arbeidsprogram (planprogrammet) og fram til en vedtatt forvaltningsplan for vann som viser hva som må gjøres.

2010

Planprogram utarbeides og sendes på høring. Formålet med planprogrammet er å oppnå en oversiktlig og forutsigbar prosess for alle berørte parter.

2011-2012

Vesentlige vannforvaltningsspørsmål utarbeides i 2011/2012 og sendes på høring innen 1.juli 2012

2014

Forvaltningsplan og tiltaksprogram sendes på høring innen juli 2014

Planprogrammet skal gjøre rede for formålet med planarbeidet, planprosessen og opplegget for medvirkning.

2011 - 2012

Karakterisering og risikovurdering - danner grunnlaget for utarbeidelsen av "vesentlige vannforvaltningsspørsmål"

2013

Tiltaksanalyser

2015

Forvaltningsplan vedtas av fylkeskommuner og godkjennes av Kongen i statsråd

Vesentlige vannforvaltningsspørsmål - en midtveishøring

Vesentlige vannforvaltningsspørsmål er et dokument som skal på høring innen 1.juli 2012. Dokumentet skal brukes til å få oversikt over hovedutfordringene i vannregionene, og det skal brukes for å skape bred medvirkning og forankring på tvers av sektorene i forhold til fokus på problemområder og prioritering av tiltak i god tid før utkast til endelig forvaltningsplan for vann skal på høring i 2014. Oversikt over vesentlige vannforvaltningsspørsmål gir oss en pekepinn på hvor langt unna vi er miljømålene som skal sikre en helhetlig beskyttelse og bærekraftig bruk av vannforekomstene.

"Vesentlige spørsmål vedrørende vannforvaltningen" er ordlyden i vannforskriften. En mer pedagogisk og dekkende ordbruk er "vesentlige vannforvaltningsspørsmål", som det heretter vil bli kalt. Vesentlige vannforvaltningsspørsmål er også mer i tråd med den engelske versjonen av EU sitt vanddirektiv. Her benyttes begrepet ; "Significant water management issues".

Vannregionmyndigheten og vannregionutvalget - ansvarlig for utarbeidelse og høring

Det er vannregionmyndigheten (VRM) som skal sammenstille og sende dokumentet ut på høring. Dette må skje i nært samarbeid med vannregionutvalget (VRU). VRU må i forberedelsene av høringen komme fram til en felles forståelse av hva som er de viktigste spørsmålene og utfordringene vedrørende vannforvaltningen i regionen.

Interessenter som ønsker å bidra med innspill til prioriteringer bør benytte muligheten til å medvirke aktivt allerede i utarbeidelsen av selve utkastet som skal på høring. Dette kan skje gjennom deltakelse i prosessen på vannområdenivå, i vannregionutvalg (myndigheter) og regional referansegruppe (organisasjoner og allmennhet).

Foto: Jo H. Halleraker

Dokumentet vesentlige vannforvaltningsspørsmål omhandler:

- Hva er de viktigste utfordringene i vår vannregion, og i hvert vannområde?
- Hva er de største påvirkningene på vannmiljøet i vår region, og i hvert vannområde?
- Hvilke vannforekomster er i risiko for å ikke oppnå eller opprettholde god/ svært god miljøtilstand i 2021?
- Hvilke tema og områder bør vi prioritere å jobbe med fram mot 2021?

En felles forståelse for hva som er de viktigste vannforvaltningsspørsmålene og utfordringene vil gi et godt grunnlag for videre samarbeid om forvaltningsplanen.

Identifisering av påvirkninger danner grunnlaget for prioritering av utfordringer

Vannforskriftens §15 forutsetter at alt kystvann, elver, innsjøer og grunnvann skal deles inn i forvaltbare vannforekomster etter vannkategori og vanntype. Alle vannforekomster skal gis en beskrivelse. For alle vannforekomster skal påvirkning identifiseres, og påvirkningsgraden skal vurderes i forhold til forventet effekt på vannmiljøet. Beskrivelse av vannforekomstene og deres naturforhold og analyse av påvirkninger på vannforekomstnivå kaller vi *karakterisering*.

Alle påvirkninger som anses å kunne ha eller komme til å ha effekt på vannmiljøet skal identifiseres. Det skal sammenstilles informasjon fra vannforekomstnivå for hva som er de viktigste påvirkningsfaktorene for vannområdene i regionen.

Årsakene til påvirkningen skal også beskrives, det vi si at det skal lages en oversikt over hvilke drivkrefter eller aktiviteter som forårsaker påvirkningen. Dette er viktig for å forberede tiltak hos ansvarlige tiltakshavere og sektormyndigheter.

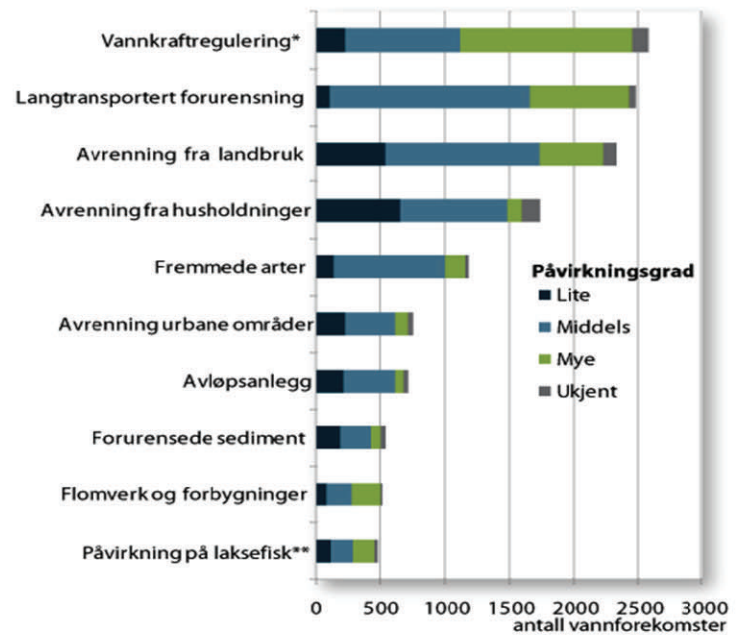
Data fra første planperiode viser at det i Norge er tre hovedgrupper påvirkning som er typiske:

Forurensning: omfatter punktkilder, diffuse kilder og langtransporterte forurensninger som bidrar til forsurening, overgjødning og spredning av miljøgifter

Fysiske endringer: omfatter vassdragsreguleringer, vandringshindre på grunn av samferdsel (vei, jernbane, havner etc.) og kanalisering i forbindelse med jordbruk

Biologiske påvirkninger: fremmede arter som ørekyt og vasspest, rømt oppdrettsfisk og lakselus.

De ti hyppigste påvirkningene på vassdrag i Norge:

*vannføringsregulering, dam, overføring mellom vassdrag

**lakselus, rømt oppdrettsfisk, *gyrodactylus salaris*, fysiske inngrep

Kilde: Vann-nett, 01.01.2010
www.miljøstatus.no

Brukerinteresser og vannets egnethet for bruk

Risikovurderingen sier noe om risiko for å ikke oppnå miljømålene etter vannforskriften. I helhetlige vannforvaltningsplaner kan det være hensiktsmessig å ha fokus på øvrige mål i tillegg. Eksempler på dette kan være ulike spørsmål knyttet til vannets egnethet for bruk:

- Kan vi drikke vannet?
- Er kystvannet egnet til bruk i sjømatnæringen?
- Er det trygt å spise fisken som er fanget her?
- Er vannet rent nok til bruk i næringsmiddelindustrien?
- Er vannet egnet til landbruksformål?
- Blir det mer fisk i elvene?
- Gir vannet oss mulighet til bading og rekreasjon?

Vann har mange brukere, og interessene knyttet til vann er mange og i noen tilfeller står de mot hverandre. Utbygginger versus fiskeinteresser er et eksempel på dette. Ulike interesser, og eventuelle interessekonflikter kan være en vesentlig utfordring som må adresseres i løpet av prosessen fram mot høring av forvaltningsplanen. Arbeidet med dokumentet vesentlige vannforvaltningsspørsmål er en anledning til å adressere denne utfordringen; kan vi leve med disse motsetningene? Kan vi løse dem på noe vis?

Du kan finne mer informasjon:

- www.vann-nett.no;
- www.vannportalen.no
- <http://water.europa.eu>

Relevant veiledning:

- Vesentlige vannforvaltningsspørsmål;
- Karakterisering og analyse
- Medvirkning og samråd; Planprogram